

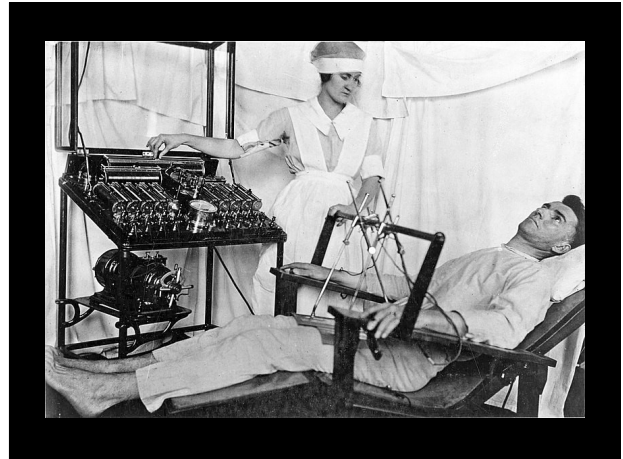
Sağlık Hukukunda Kullanılan Testler

Doç Dr Sadık TOPRAK
İstanbul Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD.

Örnek vaka 1

- Bay B..... depresyon hastalığı için elektrokonvulsif tedavi (EKT) görmüştür. Bay B..... EKT anestezi yapılmadan uygulanmıştır. İndüklenen nöbetin konvulsif fazı sırasında pelvis kemiğini kırmıştır.
- Bay B..... bunu dava etti ve anestezi uygulanması gerektiğini iddia etti. Bay B..... anestezi almış olsaydı kırık olmayacağı kabul edilmiştir.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Örnek vaka 1

- 1950'lerde iki düşünce okulu vardı, ilki EKT'nin hasta anestezi alsa da almasa da beyinde kimyasal değişiklik ortaya çıkardığı görüşü idi; ikincisi ise etkinin ortaya çıkması için hastanın EKT'nin farkında olması gerektiği görüşü idi.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Bakım Vazifesi

- Doktor hastasına bakmakla yükümlüdür.
- Söz konusu bakım, mümkün olan en yüksek şartlarda olmalıdır.
- Ancak en yüksek bakım standartları uygulandığında bile, ölümler gerçekleşir.
- Bakım vazifesi ihlali olduğunda, hasta bu iddiayı kanıtlamakla yükümlüdür.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

makul ve sorumlu doktor

- “Özgün sanatı icra eden sıradan uzman bir kişinin sıradan becerisini göstermek”.
- Her ne kadar en üst seviyede beceri beklenese de kişinin uzmanlık alanında ortalama beceri ve bilgiye sahip olması beklenmektedir.
- Kanun ise hizmetlerin “makul beceri ve özen” ile sağlanmasını şart koşmuştur.

Süper özet

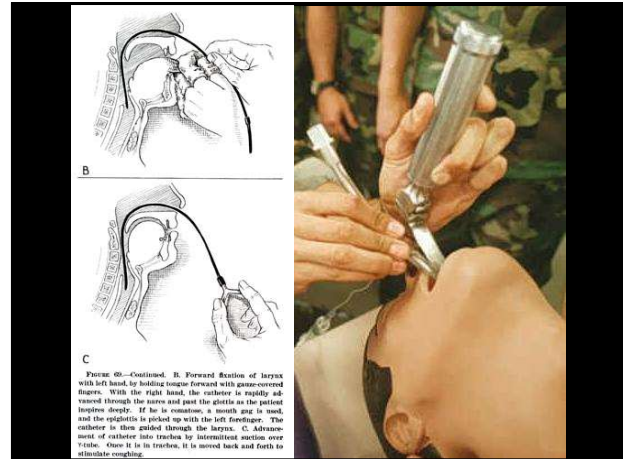
- Eğer doktor, yaptığı eylemin diğer doktorlar tarafından da yapıldığını kanıtlayabiliyor ise, sorun yoktur.
- Bu test, doktorlara önemli bir koruma sağlıyor. Çünkü bir grup doktor bile söz konusu uygulamayı yapsa, savunma için yeterli oluyor.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayımlanması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm hakları Sadık Toprak'a aittir.

Örnek vaka 2

- Bebek kruplu 3 yaşında bir çocuktur. Hastaneye solunum güçlüğü ile yatırılmıştır. Kıdemli bir anestezi uzmanı hastayı görmüş ve entübasyonun gerekli olmadığını söylemiştir. bebeğin solunumu iyileşmiştir. Daha sonra ikinci bir solunum sıkıntısı atağı geçirmiştir. Anestezi uzmanı yeniden gelmiş ve entübasyonun gerekli olmadığını söylemiştir. Bebeğin solunumu yine iyileşmiştir.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayımlanması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm hakları Sadık Toprak'a aittir.

Örnek vaka 2 devam

- Üçüncü bir solunum sıkıntısı atağı olmuş, anestezi uzmanı ile iletişime geçilmiş, ancak doktor aynı kararı daha önce verdiği gerekçesiyle hastayı görmeye gelmemiştir. Bebek ölmüştür.
- Uzmanlar (pek çoğu) üçüncü keresinde doktorun hastayı görmesi gerekip gerekmediği konusunda görüş ayrılığına düşmüşlerdir.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayımlanması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm hakları Sadık Toprak'a aittir.

Örnek vaka 2 (devam)

- Üçüncü keresinde anestezi uzmanının hastayı görmemesinin uygun standartın altında kaldığı (gelmiş olması gerektiği) kararına varılmıştır.
- Ancak, Mahkeme doktorun gelmiş olsaydı bile hastayı entübe etmeyecek olmasının makul olduğu kararını vermiştir. Doktorun kanıtı entübasyon yapmadığı önceki 2 muayeneye dayanmıştır.
- Entübasyon yapılmaması makul uygulama sınırları içinde olduğu ve mantıklı bir temeli olduğu için, ihlalini (hastayı görmemenin) zararlı (entübe etmeme) nedensel bir bağlantısı yoktur; dava düşmüştür.

İkinci test

- Bakım standardı üstüne rasyonellik eklenmelidir. Yani makul ve sorumlu doktor, bir de rasyonel (akılcı) (mantıki temeli olan) olmalıdır. Yani, yaptığı işlemin avantaj ve dezavantajlarını açıklayıp, neden bu işlemi seçtiğini akılcı bir şekilde ortaya koyabilmeli.
- Hastayı üçüncü kez görmeden entübe etmemiş, ancak bu eksikliğin ölüm üzerine bir etkisi yoktur.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Tıbbi kanıtların tercih edilmesi (1)

- Hastanın akciğer lezyonları olmadan mediastinal lenfadenopatisi vardı. Tüberküloz (TB) en olası tanı iken; sarkoidoz ve habaset de diğer olası tanılardı.
- Davalı biyopsi almak için mediastinoskopi yapmıştır. Bu rekürren laringeal sinirde kalıcı felce neden olmuştur.
- Uzmanlar bölünmüştür: bir grup mediastinokopin makul olduğunu söylemiştir. Diğer grup başlangıçta TB kemoterapisi denenmiş olsaydı, mediastinoskopinin hiç gerekli olmayacağını söylemişlerdir.

Tıbbi kanıtların tercih edilmesi (2)

- Davada ilk önce, Hakim ikinci görüşü tercih etmiş ve kararını davacı lehine vermiştir.
- Temyizde ilk karar bozulmuştur, çünkü Hakim bir görüşü makuliyet dışı bulmamıştır ve her iki görüşün de makul olduğu sonucuna varmıştır; yani Davalının yaptığı gibi yapacak bir makul ve sorumlu doktor grubu olduğunu saptamıştır.
- Hakimler bir makul görüşü diğerine tercih edemezler. İki (veya daha fazla) meşru bakım standardı varsa birini (ya da diğerini) bakım standardı olarak seçen doktor bakım vazifesi ihlali içinde olmayacaktır.

Tıbbi kanıtların tercih edilmesi (3)

- Her bir kurumun görüşlerinin meşru yani makul ve sorumlu olması kaydıyla Hakim kurumlardan birini diğerine tercih hakkı bulunmaz.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Nedensellik

- Davacı iddia edilen vazife ihlalinin iddia edilen zarar ile nedensel olarak ilişkili olduğunu kanıtlamakla yükümlüdür.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm telif hakları Sadık Toprak'a aittir.

Nedensellik 2

- Bir Hastane Yönetim Komitesine karşı kişilerin davasında üç gece bekçisi, daha sonra arsenik ile kontamine olduğu saptanan, çay içtikten sonra kusmaya başlamışlardır. Acile başvurmışlardır.
- Dr (hemşire tarafından telefon edilmesine karşın) gelmemiş ve hemşireye hastaları eve yollamalarını ve onların da aile hekimlerini aramasını söylemiştir. Adamlar ölmüştür. Vazife ihlali (hastaneye kabul etmeme) kanıtlanmıştır.

Nedensellik 3

- Ancak, ön tanı besin zehirlenmesi olduğu için (hiç kimse başlangıçta arsenik zehirlenmesi düşünmez) ve besin zehirlenmesindeki standart tedavi uygulanmış olsaydı hastalar yine de ölecek olduğu için nedensellik kanıtlanamamıştır.
- Taksir olmamış olsa da ölümler büyük olasılıkla (neredeyse kesinlikle) ortaya çıkacağı için davacının davası düşmüştür.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm hakları Sadık Toprak'a aittir.

“Olmazsa olmaz” testi

- “Olmazsa olmaz” testi iddia edilen vazife ihlali ve görülen zarar arasında nedensellik bağı olup olmadığını saptamak için kullanılır.
- (i) ihlal olmasaydı zarar ortaya çıkmayacak idi ise ve (ii) zarar ihlali takip etmişse, o zaman (iii) vazife ihlali hasara neden olmuştur.
- Vazife ihlali olmamış olsa da zarar ortaya çıkacak idi ise “olmazsa olmaz” nedensellik ortaya çıkmamıştır ve ihlal hasara neden olmamıştır.

test

- Burada hastanın bilgilendirilmesi süreci araştırılır.
- İlk test eski bir testtir ve 1950’lerden itibaren kullanılmaya başlanmıştır.
- Oysa hasta artık tedavide aktif bir katılımcıdır ve karar sürecine doğrudan katılır.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm hakları Sadık Toprak'a aittir.

Test 2

test üç aşamadan oluşur:

- 1- Hasta önemli ve maddi bir bilginin kendisine verilmediğine mahkemeyi ikna etmeli,
 - Doktorun tanısı,
 - Önerilen tedavinin doğası
 - Önerilen tedavinin riskleri
 - Alternatif tedavilerin avantaj ve dezavantajları

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm hakları Sadık Toprak'a aittir.

test 3

2- Eğer ilk aşama geçilir ise, mahkeme doktorun, tıbbi işlem öncesinde bu bilgiye sahip olup olmadığını değerlendirmeli,

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm hakları Sadık Toprak'a aittir.

test 4

3- Eğer ikinci aşama geçilirse, mahkeme doktorun söz konusu bilgiyi hastadan saklaması için geçerli bir sebebi olup olmadığını değerlendirmelidir.

- Eğer hasta açık bir şekilde bilgi almak istemediğini belirtirse,
- Eğer acil bir durum varsa,
- Tedaviyi etkileyebileceği düşünülen bir durum var ise hastaya bilgi vermemek gerekebilir.

Bu sunumda yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlaması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin mevzuat uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün maddi ve manevi tüm hakları Sadık Toprak'a aittir.

Teşekkürler
sadiktoprak@gmail.com